

Ing. Alexandr Drbal

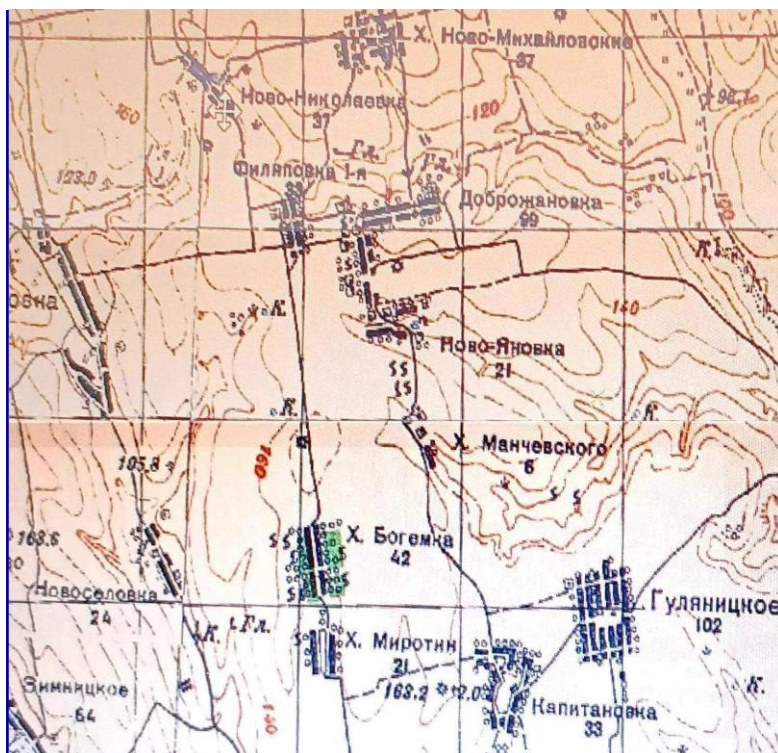
Člen Konzultativní rady při Stálé komisi Senátu PČR pro krajany žijící v zahraničí,
SCVP (region Praha), ZS Exulant a České asociace ukrajinistů
E-mail: adrbal@gmail.com

Český evangelický kazatel v Bohemce na Ukrajině a bývalý voják Československé východní armády

Josef Jančík stoletý
(•29.12.1925, †18.11.2012)

Kazatel Josef Jančík se narodil 29. prosince 1925 v české obci Mirotín¹ v rodině Ludvíka Jančíka (*1901, †1976)

Měřítko 1:100 000

**Samota (xyrip) Bohemka (42. statků) a samota Mirotín (21. statků),
Od r. 2016 okres Pervomajsk, oblast Mykolajiv, stát Ukrajina**

¹ Česká obec Mirotín vznikla v průběhu Nové ekonomické politiky (NEP)¹ v SSSR (1921-1928) na vzdálenosti asi 350 m k jihu od Bohemky a je zobrazena na ruských topografických mapách. Po r. 1945 se obec úředně stala součástí Bohemky, ale název už jako toponym se v Bohemce používá dosud.

Původ rodiny. Jeho dědeček František Jančík byl v Čechách členem české evangelické církve a přestěhoval se na jih Ukrajiny s rodinou z obce Tasovice na Moravě (dnes okres Blansko, kraj Jihomoravský, Česká republika).

Vzdělání (základní, střední a odborné):

- Ukončil českou základní školu (čtyři třídy) v Bohemce (1935), kde tehdy působila učitelka Emilie Kulhavá-Pohlová, rodačka z Prahy. Pro vyučování se pravděpodobně používal také český slabikář a početnice, vydané r.1934 v Charkově ukrajinskou vládou a české knihy, které dovezl z Čech vikář ČCE Rudolf Šedý. Od kazatele Josefa Jančíka jsem se po prvé dozvěděl, že český jazyk má zkrácený název "čeština"!
- Ukončil sedmiletou školu v sousední ukrajinské obci Dobrožanivka (1939), kam se chodilo pěšky i v průběhu velkých sněhu (kolem 2 m) a mrazu (cca -40°C).
- Absolvoval školu mechanizace zemědělství v okresním městě Anaňjiv Odeské oblasti (1953).

Život v církvi

Starý evangelický sbor byl založen ještě v r. 1905-1906 ordinovaným kazatelem a malířem Vilémem Rejchrtem, rodákem ze Zelowa, O jeho teologické názory projevil zájem i ruský spisovatel Lev Tolstoj. Od r. 1910 kazatelem působil Václav Pujman (1910-1953), kterého prý ordinoval vikář Rudolf Šedý jménem Synodní rady Českobratrské církve evangelické. Pak jeho synovec Vilém Pujman, kterému říkali „Strejček Vilém“) a který byl dědem našeho Ludvíka Švarce.

Od 15 let se pravidelně účastnil nedělních a svátečních bohoslužeb (kazatel Václav Pujman, kterému říkali „Strejček Václav“).

30.11.1941, na začátku Německo-ruské války (1941-1945) se konala v Bohemce confirmace velké skupiny mládeže, zejména mládenců, včetně Josefa Jančíka. Předpokládalo se, že oni mohou násilně narukovat do okupační rumunské armády jako se to stalo v české obci Goluboje v sousedním Moldavsku. Tak aby byli pod Boží ochranou! Naštěstí v Bohemce se to nestalo! Zachovala se fotka konfirmandů, ale Josef Jančík tam z neznámých důvodů chybí.

V r. 1962 sboru v Bohemce byla odebrána tehdejší vládou státní „registrace náboženské komunity reformované církve“. Pak se Písmo svaté četlo už jen na pohřbech.

Teprve po vzniku nezávislé Ukrajiny 24. srpna 1991 a také po návštěvě Bohemky farářem ČCE Miloslavem Čejkou z Hlinska 7. října 1991, který se vyslovil pro obnovení českých evangelických bohoslužeb v obci, a po poradách s bývalými členy starého sboru se Josef Jančík rozhodl a už v únoru r. 1992 vystoupil s návrhem o obrození českého evangelického sboru. Tehdy sbor byl obnoven a Josef Jančík se stal jeho laickým kazatelem!

Po obnovení vztahů s ČCE (7.10.1991) byl Josef Jančík 28. srpna 1994 ordinován v klubovně Bohemky synodním seniorem ČCE Mgr. Pavlem Smetanou, který přijel z Prahy. Tehdy mu začali v obci říkat podle exulantské tradice „Strejček Josef“. Působil kazatelem do konce života. Připravil také svou nástupkyni Ludmilu Šverdlovou, roz. Švarcovou, která byla ordinovaná v Bohemce 14.června.2009 synodním seniorem ČCE Mgr. Joelem Rumlem. Lze také připomenout, že synodní senior Mgr. P. Smetana ordinoval v Bohemce 20.11.1996 také druhého výpomocného kazatele Ludvíka Švejdara, který později se přestěhoval do Veselynivky a často vedením shromáždění vypomáhal ordinované kazatelce Marii Provazníkové.

Nejtěžší období života celé rodiny a obce bylo období umělé vyvolaného moskevskou vládou hladomoru 1932-1933. Na štěstí rodině se ho podařilo překonat bez ztrát. Ovšem, v Mirotíně a Bohemce zemřelo celkem 13 osob, včetně dětí.

Druhá světová válka (1941-1945)

8. srpna 1941 vstoupila do Bohemky okupační rumunská armáda. Bohemka se stala součástí Rumunské provincie Transnistrie. Ovšem, armáda nezůstala v obci stále dislokována. Byl jmenován starosta a dva policajti a obec byla pověřena zajišťováním rumunské armády proviantem a teplým oblečením.

V průběhu okupace pracoval Josef Jančík na statku rodiny a pravidelně navštěvoval také nedělní bohoslužby, které okupační rumunskou vládou zakázaný nebyly. Z tohoto důvodu se mohla konat konfirmace 30.11.1941 (viz výše)

Rumunská okupace Bohemky trvala 961 dnů!

27. března 1944 byla Bohemka osvobozená Rudou armádou a už **30.-31. března** proběhla mobilizace **66** mužů do 1.čsl. armádního sboru. Narukoval také Josef Jančík a byl zaražen do 3. československé střelecké brigády 05.06.1944, kde bojovali také čeští vojáci z ukrajinské Volyně, zejména z českých obcí Michalovky a Českého Boratína. Zúčastnil se Karpatsko-Dukelské operace Rudé armády a 1. čs. armádního sboru (8.09.–15.11.1944) a pak osvobození Česko-Slovenska a Prahy. V r. 1945 byl lehce zraněn u města Liptovský Mikuláš na Slovensku. Zúčastnil se také slavnostní přehlídky na Staroměstském náměstí v Praze 17. května 1945.

Vyznamenání. Za chrabrost v bojích byl vyznamenán nejvyšším československým vyznamenáním „Československý válečný kříž 1939“, který frontovní vojáci přirovnávali k sovětskému vyznamenání „Hrdina Sovětského svazu“. Osvědčení o udělení řádu podepsal velitel 1. československého armádního sboru generál Ludvík Svoboda. Obdržel také řadu jiných československých a sovětských medailí: (medaile „Za osvoboždění Prahy“ a „Za pobědu nad Germánií“) Od r. 1991 je také držitelem ukrajinských vyznamenání.

Na foto zleva desátník ČSA Josef Jančík v Praze v r. 1945,
zprava řad „Československý válečný kříž 1939“

Poválečný život a život v nezávislé Ukrajině

Po demobilizaci v r. 1946 se vrátil do Bohemky a 24.9.1946 se zasnoubil s krásnou Růženou Hortovou (obřad je zapsán ve sborové knize v oddílu „Snoubenci“ pod č. 48). V rodině se narodila dcerka Marie a syn Oldřich.

Pracoval v družstvu až do důchodu jako mechanizátor (1946-1973), vedoucí traktorové brigády (1973-1986) a předseda odborové organizace (1988-1992).

Krajanský život. Kazatel Josef Jančík měl zájem o záchranu češství v Bohemce a v jiných českých obcích v Ukrajině proto se stal spoluzakladatelem Česko-Slovenské kulturně-osvětové společnosti J.A. Komenského na Ukrajině – ČSKOS (Kyjiv 7.4.1990) a krajanského spolku Čeští bratři v Bohemce (9.5.1990).

Při první návštěvě ČR v září 1993 se zúčastnil 1. sjezdu „Návrat do země otců“, který pořádalo OS Exulant (předseda doc. Ing. Karel Matějka, CSc.) a podle tradice českých exulantů a emigrantů 19.-20. st., vystoupil spolu s farářem ČCE Václavem Hurtem, kurátorem evangelického sboru v Bohemce Ing. Josefem Hartem a spolupředsedou ČSKOS za českou menšinu Ing. A. Drbalem na posvátnou horu Říp (460,8 m n. m.).

Osobně se také zasloužil o stavbu Betlémské kaple v Bohemce a pak o její posvěcení 20.10.1996, kdy byl nápomocný synodnímu seniorovi ČCE Mgr. Pavlu Smetanovi.

Kazatel Josef Jančík obětavě sloužil českému evangelickému sboru v Bohemce do posledního dne života a v dějinách sboru a Bohemky zanechal nesmazatelnou stopu!

Byl pohřben na hřbitově v Bohemce vedle své manželky Růženy a nedaleko od čsl. legionářů starodružiníka Františka Andrleho a legionáře Karla Rejchrtu, jiných čsl. spolubojovníků z Bohemky.

Foto Miloslav Jančík

Hroby kazatele Josefa Jančíka a jeho manželky Růženy na hřbitově v Bohemce

Den před 100 výročím (28.12.2025) narozenin kazatele a čsl. vojáka Josefa Jančíka se konala ve sboru ČCE Vinohrady v Praze vzpomínková bohoslužba (organizátor a vedoucí farář Mgr. Petr Brodský), kázal farář Daniel Ženatý, zúčastnili se také faráři Mgr. Miloslav Pfann, Daniel Heller a Zdeněk Šorm. Byla přítomná také ordinovaná kazatelka z Bohemky Ludmila Sverdlova s manželem Serhijem, druhý tajemník a tiskový mluvčí Velvyslanectví České republiky v Ukrajině Jan Chudoba. Se stručným životopisem Josefa Jančíka seznámil přítomné Ing. A. Drbal. Bohoslužeb byl přítomen také syn Josefa Jančíka Oldřich s manželkou Libuši, členové rodiny, bývalá předsedkyně spolku Česká rodina (Odesa) Ludmila Bobrovská, roz. Rejchrtová a místopředseda Centra humanitární pomoci krajanům Jiří Svoboda s manželkou Milenou a mnozí bratři a sestry z Bohemky a Veselynivky, kteří kvůli rusko-ukrajinské

válce nyní bydlí v ČR. V průběhu bohoslužeb zazpívala sopranistka Anastásie Hartová, rodačka z Bohemky, absolventka Janáčkovy hudební akademie (JAMU) v Brně a nyní učitelka hudby krátkou latinskou eucharistickou hymnu z 14. století "Ave Verum Corpus" zhudebněnou r. 1791 významným rakouským skladatelem Wolfgangem Amadeusem Mozartem, a píseň „Někdo mne vede za ruku“ (EŽ č. 714) autor textu i nápěvu farář CCE Luděk Rejchrt. Zpěv doprovázel na varhany Kryštof Hlavnička, varhaník vinohradského sboru.

V týž den 28.12.2025 na přední stěně Betlémské kaple v Bohemce na Ukrajině byla odhalena jeho pamětní deska. Při odhalení Svaté písmo četli Miloslav Jančík a předsedkyně spolku Bohemka Helena Hartová.

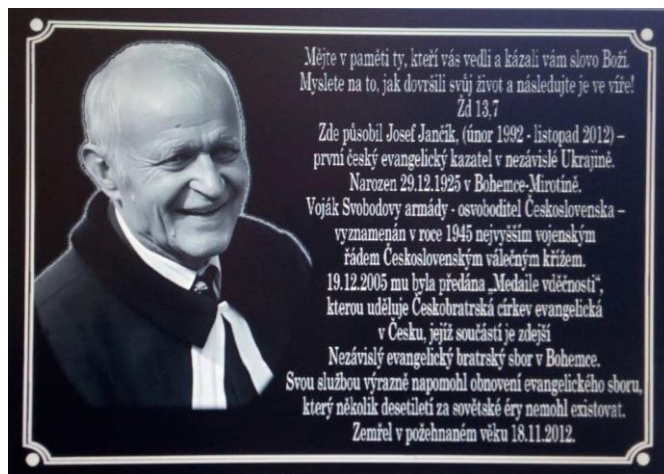

Foto Miloslav Jančík

Pamětní deska kazatele Josefa Jančíka na Betlémské kapli v Bohemce
(Návrh textu Petr Brodský, A. Drbal; foto JoJa A. Drbal 2010)
vyhotovení a foto desky Miloslav Jančík 2025)

Čest jeho památce!

Použitá a doporučená literatura

1. ARCHIV Ing. Alexandra Drbala. Praha, 2026 [V r. 1945 obdržel JJ jako bývalý frontový voják Československé zahraniční armády povolení od Velvyslanectví ČSR v Moskvě na repatriaci s rodinou do Čech, ale z rodinných důvodů zůstal v Ukrajině].
2. BLAHOPŘEJEMĚ. - In: *Národní Osvobození* (Praha). - ISSN 0231-8164. - 1995. - 28. listopadu. - Č. 24. - S. 4. - [Blahopřání k narozeninám čsl. vojákům z Bohemky **Josefu Jančíkovi**, Vladimíru Kučerovi, Ludvíku Ditrichovi a Josefu Strnadovi / Dopis NŮ A. Drbala].
3. BRODSKÝ, Petr. Osmdesátník Josef Jančík. - In: *České listy* (Praha). - Roč. 7. - 2006. - Č. 3. - S. 9-10: 1 il.
4. BROŽ, Miroslav. Otevření sborového domu v Bohemce. - In: *Český bratr* (Praha). - ISSN 1211-6793. - Roč. 72. - 1996. - Č. 16. - S. 13.
5. ČEJKOVÁ, Mahulena. Ordinance na Ukrajině [O ordinaci 14. 6. 2009 kazatelky Ludmily Sverdlové v českém evangelickém sboru v Bohemce]. - In: *Český bratr* (Praha). - 2009. - Č. 8. - S. 10-13: 9 il.
6. ČESKÁ EVANGELICKÁ BOHEMKA NA UKRAJINĚ VE VÁLEČNÝCH UDÁLOSTECH 20. STOLETÍ: Seznamy účastníků válek, protinacistického odboje a vojenských misi (1905-1970) / Sebral a uspořádal Ing. Alexandr Drbal; Obrázky A. Drbal, Tomáš Stodola, rodinné archivy. - Praha: Zapsaný spolek Exulant, 2021. - 60 s.: 126 obr., 2 mapy v textu. - Příloha 1. "Bohémská česká činná škola" (fotografie s popisem osob); Příloha 2. Orientační pláněk "Bohemka v r. 1945"; Příloha 3. "Bohémské památky" (6 obr.); Příloha 4. "Vybraná česká duchovní literatura v Bohemce". - Lit. 153. - In: ARCHIV Ing. A. Drbala. Praha, 2026. - Počítačový text se stále aktualizuje nebo opravuje).
7. DATABÁZE VHA Praha [Josef Jančík byl odveden 05.06.1944, Kamjanec' Podil's'kyj].
8. DRBAL, Alexandr. Dějepisný a soudobý kalendář ukrajinských Čechů (zal. r. 1990) na rok 2025. Ročník 16/33. Vychází 4. 12. 2024. Uspořádal Ing. A. Drbal (Praha).
9. ДРБАЛ, Александр. Чеський храм у Богемці на Миколаївщині. - In: *Молода Галичина* (Lviv). - 1996. - 5. listopadu. - Nr. 128/7305. - S. 4: 1 obr. - Ukr.
10. František Jančík (1872-1937) [cit. 02.10.2024] - In: *Poslední adresa* / Dostupný na [www: <http://posledniadresa.cz/www/Names/Name/47>](http://www.posledniadresa.cz/www/Names/Name/47)
11. ГАРТ, Олена; ДРБАЛ А. *Віфлємська каплиця в Богемці на Миколаївщині*. - Богемка, Прага, 2024. - 5 с. : 7 іл. - Ukr. - *Digitální text*.

12. HURT, Václav. Bohemka je na Ukrajině. – In: *Protestant* (Praha). - Roč. 4. – 1993. – Č. 8. – S. 6-9. – [První publikace, kde je vyjádřeno přání bohémských o stavbě Betlémské kaple v Bohemce].
13. ЯНЧИК Франц Францович (землероб). - In: *РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЮ. МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ* / НАН України. Ін-т історії України, Гол. редакційна колегія наук.-документ. серії книг "Реабілітовані історією", Служба безпеки України; Гол. редкол. В. А. Смолій. - Кн. 8 / Гол. редкол. О. В. Стаднік; Упоряд. С. А. Кокін, Р. Ю. Подкур, А. П. Назарова. – Миколаїв : Іліон, 2020. – С. 463 (699 с.). - ISBN 978-617-534-571-9. / Dostupný na www: <<http://www.reabit.org.ua/books/mk/>>, <<http://www.reabit.org.ua/files/store/304.pdf>>
ЯНЧИК Франц Францович, 1872, с. Тасовице (Чехословачина), чех, із селян, освічений, проживав у с. Богемка Владіївського району. Сторож у колгоспі. Заарештований 20.10.1937 р. Трійкою при УНКВС Одеської області 27.11.1937 р. засуджений до розстрілу. Страчений 13.12.1937 р. Реабілітований у 1989 р.
14. КЛИМЕНКО, Наталія. *Про пам'ять, віру, служіння та шлях родини журналістка поспілкувалася з Милославом Янчиком.* – In: ГАРД City. / Dostupný na www: <<https://thegard.city/articles/447357/u-bogemci-vidkriyut-pamyatnu-doshku>>
15. *KREV A SLZY: osud českých sedláků ve znamení srpů a kladiva: co vypravují naši krajané: [o osadách Holuboje v dnešní Republice Moldova a Bohemce v Ukrajině].* - Praha: Orbis, 1942. - 61 s., [10] s. il.
16. *ПРОВЕДЕННЯ АНТИЦЕРКОВНОЇ КАМПАНІЇ НА МИКОЛАЇВЩИНІ НАПРИКІНЦІ 50-х - У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 60-х років ХХ ст.:* [Такé о vyřazení r. 1962 z "registrace náboženské komunity reformované církve v obci Bohemka Velykovradijivského okresu"]. – In: *Державний архів Миколаївської області* (ф. Р-4758, оп. 1, спр. 38, арк. 142, 145) / Dostupný na www: <<http://mk.archives.gov.ua/tematychni-rubriki/z-istorii-pravoslav-na-myk/294-antitserkovna-kompania-na-mykolaiivschi.html>>
17. ROZLOUČENÍ s Josefem Jančíkem z Bohemky na Ukrajině. – In: *Kostnické jiskry* (Praha). - ISBN 0139 - 505X. - Roč. 97, č. 33 (5.12.2012), s. 4.
18. SMETANA, Pavel. Betlémská kaple v Bohemce na Ukrajině. - In: *Kostnické jiskry* (Praha). - ISBN 0139 - 505X. - Roč. 81, č. 40 (20.11.1997), s. 3-4.
19. SMETANA, P. Obnova duchovní práce v Bohemce. - In: *Český bratr* (Praha). - Roč. 70. – 1994. – Č. 15. – S. 7-9.
20. Sbor ČCE Vinohrady Praha. Záznam bohoslužeb Bohemka 28.12.2025. - Dostupný na www: <<https://rec.fsvin.cz/>> **Poznámka.** Filtrovat podle data (dd.mm.rrrr) nebo kazatele (Daniel Ženatý).
21. Spolek pro vojenská pietní místa / Dostupný na www: <<https://www.vets.cz/vpm/josef-jancik-6179>>